

Van strijd tot samenwerking

▲ **Roel Schilt: "Kwetsbare onderwijsinfrastructuur vraagt grootschalige samenwerking"**

AOC Terra zocht uitbreidingsmogelijkheden voor de vmbo groenopleidingen in Oost-Groningen. Het daar aanwezige Dollard College voelde zich bedreigd en vroeg ook een vmbo-groen opleiding aan. Twee – inmiddels gehonoreerde – aanvragen lagen er, de politiek bemoeide zich ermee, de twee scholen bevochten elkaar tot aan de Raad van State. Een op onderwijsgebied actieve provincie Groningen en een expertgroep mengden zich erin. De voorzitters Roel Schilt en Bert Zweers keken elkaar een paar maal diep in de ogen en besloten toen te fuseren. Nu wordt er samengewerkt in plaats van gestreden. Vanaf 1 augustus 2002 zijn AOC Terra en het Dollard College bestuurlijk gefuseerd tot de Onderwijsgroep Noord. Met het ROC Noorderpoortcollege is een samenwerkingsconvenant afgesloten. In het stationsgebied van Winschoten ligt een gebied van vier hectare: daar zal zo snel mogelijk een onderwijscampus verrijzen. De gemeente Winschoten en de provincie Groningen dragen bij aan het project dat in totaal 23 miljoen euro gaat kosten. Het Ministerie van OCenW heeft 2,4 miljoen voor onderwijsvernieuwing toegezegd.

Beweegredenen

Daarmee is de Winschoter Onderwijs-

campus een van de eerste vijf voorbeelden van een regionaal arrangement. Ook in Dronten/Kampen, Maastricht, Roermond en de Haaglanden zijn belangrijke aanzetten gemaakt tot vormen van samenwerking in de regio. De beweegredenen voor het in gang zetten van een regionaal arrangement zijn verschillend. In de regio Flevoland is er grote behoefte aan uitbreiding van het opleidingsassortiment, met name in het mbo. Het regionaal arrangement gaat zich richten op (voorbereidend) beroepsonderwijs dat zo breed wordt georganiseerd, dat leerlingen de regio niet meer hoeven te verlaten. In de Maastrichtse onderwijsregio heeft vooral het vmbo behoefte aan versterking. Het onderwijsaanbod is nu te versnipperd en ongelijk verspreid over di-

verse locaties. Bij de fusie van vijf gezagsorganen met in totaal tien scholen voor voortgezet onderwijs is specifiek voor het vmbo een regionaal plan opgesteld. De gemeente en de provincie ondersteunen het akkoord. In de regio Roermond is wat betreft het vmbo vooral de sector techniek in het geding. Het regionaal arrangement zou zich daar vooral moeten gaan richten op de versterking van het vmbo-onderwijs in Roermond. Ook de regio Haaglanden kent een eigen problematiek. Daar dreigt, met name in de gemeente Den Haag, dat de toevoeging van de theoretische en gemengde leerweg aan het vmbo niet gaat lukken. Ook de situatie in de sector techniek is zorgwekkend.

Foto: Onderwijsgroep Noord

◀ Een impressie hoe het kan worden....

Maatwerk

Regionale arrangementen hebben alles te maken met de toekomstige planningsvrijheid in het vmbo. Vanaf 2005 kunnen vmbo-scholen zelf bepalen welk onderwijsaanbod ze doen. In de beleidsnotitie 'planningsvrijheid in het vmbo' van april 2002 geeft de toenmalige staatssecretaris van OCenW aan dat de huidige plannings-systematiek de scholen te veel belemmert. De belemmering zit dan vooral in het maken van eigen keuzes wat betreft het aanbod in de beroeps-gerichte leerwegen. De staatssecretaris heeft het voornemen om aan schoolbesturen meer ruimte te bieden om meer maatwerk in de regio te kunnen bieden. Daarvoor moet dan wel een regionaal arrangement ten grondslag liggen. De inzet daarvan moet meer samenwerking in de beroepskolom zijn en er moeten knelpunten die binnen de huidige systematiek moeilijk oplosbaar zijn, aangepakt worden. In de regiovisies spelen vervolgonderwijs, regionale werkgevers en gemeenten een rol.

Prestatiecontract

Als alles meezit is 2005 ook het jaartal waarin het nieuwe gebouw in Winschoten betrokken kan worden. De visie achter deze samenwerking heeft vooral te maken met het maximaal aansluiten van het vmbo naar het vervolgonderwijs, vindt Roel Schilt, voorzitter van het College van Bestuur van AOC Terra en tevens voorzitter van de Raad van Toezicht van de nieuwe Onderwijsgroep Noord. "Het vierde jaar van het vmbo wordt gekoppeld aan het eerste leerjaar mbo. We willen de leerlingen geen vmbo-examen laten doen, maar een doorlopende leerlijn aanbieden tot een startkwalificatie op mbo-

niveau. Ze kunnen dan in dezelfde fysieke omgeving blijven." Met het plan hoopt het samenwerkingsverband de uitval van leerlingen drastisch te verminderen. Met het ministerie van OCenW ligt daarvoor een prestatiecontract over het terugdringen van schooluitval tot 10% binnen vier jaar. Dat is de looptijd van het project. Het percentage uitvallers ligt nu nog op 35 procent, landelijk ligt het percentage op 50 procent.

Regisseren

Ook de Provincie Groningen investeert in de onderwijsvernieuwing beroepsonderwijs. De Provincie vindt goede voorzieningen voor het beroepsonderwijs een belangrijke voorwaarde vormen voor het ontwikkelen van economische activiteiten in de provincie. Financiering van het onderwijsvernieuwingproject in Oost-Groningen vindt de Provincie nodig omdat er in de regio Winschoten nog altijd een relatief hoge (jeugd)werkloosheid is en een gemiddeld laag opleidingsniveau. Daarnaast zijn er slechts geringe scholingsmogelijkheden in het vmbo/mbo. Daarbij komt de grote hoeveelheid voortijdig schoolverlaters. Ondanks alle medewerking op de verschillende niveaus blijft zo'n groot samenwerkingsproject een hele klus, beaamt Roel Schilt. Vertrouwen is de basis van alles, stelt hij. "Tussen de partijen moet vertrouwen zijn, want je staat voor veel beslissingen. Over de beheersconstructie bijvoorbeeld: van wie is het gebouw, wie is de rechtspersoon, wie exploiteert het. Hoe moet de bouw worden aangepakt?" Duidelijk is in elk geval dat AOC Terra de vmbo en mbo groen opleidingen blijft regisseren als onderdeel van Onderwijsgroep Noord. Schilt is daarom niet bang dat het groene deel van de Onderwijsgroep Noord verwa-

tert. "Dat is anders als een roc en een aoc fuseren, zoals in West-Brabant. Dan loop je wel dat risico. Hier hebben we in een bepaald werkgebied de handen ineengeslagen om een totaal beroepsonderwijsaanbod te kunnen doen. We zijn onafhankelijk, we hebben alleen een samenwerkingsverband."

Katalysator

Een recept voor een goed regionaal arrangement kan en wil Schilt niet geven, want dat is afhankelijk van de situatie in de regio. "Er spelen vele zaken een rol. Zoals de vraag hoe de instituten tot elkaar staan: hoe zit het met de concurrentie. Verder is de bevolkingsdichtheid van het gebied ook van belang. In het gebied rond Winschoten kozen te weinig leerlingen voor het vmbo groen, omdat de opleidingen ver weg waren. Door deze keuzemogelijkheid te vergroten werd de samenwerking een katalysator voor een grotere beweging."

Veilige omgeving

De fundamenten voor de samenwerking liggen er nu. Vanaf augustus 2002 bestaat de Onderwijsgroep Noord en er is een samenwerkingsconvenant met het Noorderpoortcollege. De fundamenten van de bouw liggen er nog niet, hooguit een impressie van hoe het moet worden. Hoe het gebouw er precies uit gaat zien, is ook afhankelijk van de onderwijskundige uitgangspunten. Duidelijk is al wel dat het niet één groot gebouw gaat worden. Schilt: "Het gaat om leerlingen tussen de veertien en pakweg twintig jaar, de verschillen zijn te groot. We denken daarom meer aan een campusachtig gebouw, met kleinere eenheden. Het is belangrijk om de leerlingen een veilige omgeving te bieden." Uiteraard zijn de verschillen tussen Onderwijsgroep Noord en het Noorderpoortcollege groot. Omdat het de bedoeling is een doorlopende leerlijn te maken tot en met niveau twee, zijn er onderwijskundige werkgroepen geformeerd. Na de bestuurlijke fusie tot een holding moeten zij nu gaan zorgen voor daadwerkelijke samenwerking. ∞

Marijke van Kerkhoven